

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15C/152/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313210641
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8313210641.34

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou, v spore žalobcu KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, proti žalovanému T. L., nar. XX.X.XXXX, bytom W. Č.. XXX, zastúpenému JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, Námestie slobody 25, Humenné, o zaplatenie 5 503 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je **p o v i n n ý** uhradiť žalobcovi 3 668,67 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne od 24.7.2013 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.

P r i z n á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala na tunajší súd dňa 24.7.2013 žalobu, ktorou žiadala zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 5 503 eur, s úrokom z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne odo dňa doručenia žalobného návrhu súdu do zaplatenia, ako aj na náhradu trov konania.

2. Podanú žalobu odôvodnila tým, že dňa 9.5.2008 bolo poškodenému O. vyplatené poistné plnenie zo zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla EVČ: V., uzatvorenej so žalovaným, poistné plnenie z poistnej udalosti č. XXXXXXXXXXXX. Nárok na vyplatenie uplatnenej sumy odôvodnila ustanovením § 12 ods. 1 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z. z. podľa ktorého poisťovateľ má proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré zaňho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Žalovaný bol vyzvaný na úhradu regresnej náhrady výzvou zo 16.12.2011, avšak bezvýsledne, preto žalobkyňa žiadala priznať aj úrok z omeškania.

3. Okresný súd Humenné rozhodol o uplatnenom nároku dňa 30.9.2013 a to vydaním platobného rozkazu sp. zn. XXRo/XXX/XXXX, ktorým podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel.

4. Žalovaný podal odpor v ktorom uviedol, že nárok žalobkyne neuznáva, pretože pred jazdou ani počas nej nepožil žiadne alkoholické nápoje a teda popiera tvrdenia žalobkyne uvedené v žalobe. Poukázal na priebehajúce konanie o povolení obnovy na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XNt/X/XXXX.

5. Prvoinštančný súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä s rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XT/XX/XXXX, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XTo/XX/XXXX, s dokladom o vyplatení poisťného, s oznámením o poisťnom plnení, s výzvou na zaplatenie regresnej náhrady, s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. XTos/XX/XXXX, oboznámil sa so stanoviskami strán sporu a na základe vykonaného dokazovania rozhodol vo veci rozsudkom zo 4.5.2018 tak, že zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi 5 503 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne od 24.7.2013 do zaplatenia. Zároveň priznal žalobkyni vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Vyhlásený rozsudok odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XT/XX/XXXX zo 16.2.2009 bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví a prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorého sa dopustil dňa 9.5.2008 v čase okolo 18:30 hod. v obci W., kedy prechádzal po miestnej komunikácii a viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia EČ: V. v rozpore s povinnosťami vodiča ustanovenými v § 4 ods. 3 písm. b), § 4 ods. 2 písm. c), § 8 ods. 5 Zák. č. 315/1996 o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov, pod vplyvom alkoholických nápojov s hladinou 1,17 promile alkoholu v krvi, pričom pri predchádzaní miernej ľavotočivej zákruty s vozidlom prešiel do protismeru, kde ľavou prednou časťou vozidla zrazil oproti jazdiaceho motocyklistu T. O., nar. X.XX.XXXX, ktorý v dôsledku zrážky utrpel zranenia a to trieštivú zlomeninu ľavého predkolenia, otras mozgu ľahkého stupňa, viacpočetné odreniny a pomliaždeniny tváre a pohmoždenie s krvavým výronom v oblasti podbruška a lonovej oblasti v pravo s dobou liečenia v trvaní 16 týždňov. Tento rozsudok bol zrušený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2To/33/2009 vo výroku o treste a výroku o náhrade škody tak, že obžalovanému bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 4 rokov a bol zaviazaný uhradiť poškodenému T. O. škodu vo výške 6 089,27 eur. So zvyškom nároku na náhradu škody bol odkázaný poškodený na občianskoprávne konanie. Rozsudok Krajského súdu v Prešove nadobudol právoplatnosť dňa 2.7.2009.

7. Zároveň mal súd prvej inštancie listinnými dôkazmi preukázané, že žalobkyňa oznámením o poisťnom plnení zo 16.12.2011 oznámila poškodenému T. O., že ukončila šetrenie poisťnej udalosti a priznáva mu bolestné na základe znaleckého posudku, ktorý vystavil MUDr. Jaroslav Bindas vo výške 3 343 eur.

Ďalším oznámením o poisťnom plnení z 1.3.2012 oznámila žalobkyňa poškodenému T. O., že dňa 29.2.2012 ukončila šetrenie poisťnej udalosti na základe lekárskeho posudku vystaveného MUDr. Petrom Ciburom a dolikvidovala bolestné vo výške 2 160 eur.

Zároveň žalobkyňa predložila listinný dôkaz o tom, že poškodenému T. O. bola poukázaná dňa 15.12.2011 suma 3 343 eur a dňa 29.2.2012 suma 2 160 eur. Žalobkyňa tiež predložila do konania výzvu zo 16.12.2011, ktorou vyzvala žalovaného na úhradu vyplateného poisťného plnenia vo výške 3 343 eur v lehote 15 dní od doručenia výzvy.

8. Tiež mal za preukázané, že Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. XTos/XX/XXXX zrušil uznesenie Okresného súdu Humenné sp. zn. XNt/X/XXXX a návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XT/XX/XXXX zamietol.

9. Na pojednávaní dňa 14.6.2016 právny zástupca žalovaného poukázal na to, že v konaní o obnovu trestného konania sp. zn. XNt/X/XXXX bol vypracovaný nový znalecký posudok, ktorý svedčí o tom, že poškodený aj svojím pričinením spôsobil dopravnú nehodu, keď viedol motocykel, ktorý nebol spôsobilý na jazdu po pozemných komunikáciách. Z toho dôvodu žiadal, aby súd použil moderačné oprávnenie a znížil žalovanú sumu a to podľa ustanovení § 441 a 450 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

Žalobkyňa sa vyjadrila tak, že súd nemôže pristúpiť k využitiu moderačného práva podľa ustanovenia § 450 OZ a poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/326/2009, podľa ktorého nárok upravený v tomto ustanovení nie je nárokom na náhradu škody, ale ide o osobitný nárok poisťovateľa vyplývajúci z poisťného vzťahu založeného poisťnou zmluvou. Žiadala preto, aby súd podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel.

10. V priebehu konania žalovaný vzniesol aj námietku premlčania uplatneného nároku a poukázal na to, že podľa ustanovenia § 106 ods. 1, 2 OZ sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o náhrade škody a o tom kto za ňu zodpovedá.

11. Uplatnený nárok súd prvej inštancie v rozsudku sp. zn. XXC/XXX/XXXX právne posúdil podľa § 12 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z. z. a neuplatnil moderačné oprávnenie súdu podľa ustanovenia § 450 OZ. K tomu uviedol, že samotná skutočnosť v akom pomere sa poškodený popri žalovanom pričínil o zavinenie je v konaní bez právneho významu, aj keď žalovaný spôsobil ťažkú ujmu na zdraví z nedbanlivosti a nie úmyselne. Žalovaný neuviedol žiadne relevantné dôkazy o svojich osobných a majetkových pomeroch, ktoré by mali odôvodňovať ustanovenie § 450 OZ. Žalobe vyhovel v celom rozsahu, lebo mal za preukázané, že žalovaný porušil zákonnú povinnosť a viedol motorové vozidlo pod vplyvom omamných látok, teda alkoholu, v dôsledku čoho spôsobil dopravnú nehodu. V dôsledku škodovej udalosti žalobkyňa poškodenému vyplatila 5 503 eur a túto sumu si od žalovaného vymáha ako regresný nárok. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/326/2009, podľa ktorého uplatnený nárok nie je nárokom na náhradu škody.

Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania poukázal na to, že žalobkyňa ukončila šetrenie poisťnej udalosti v dňoch 15.12.2011 a 29.2.2012. Pri prvom nároku dvojročná premlčacia lehota uplynula dňa 15.12.2014 a v druhom 28.2.2014 a žalobkyňa podala žalobu dňa 24.7.2013, teda v rámci plynutia premlčacej lehoty.

Zároveň súd rozhodol o priznaní úroku z omeškania a o náhrade trov konania.

12. V dôsledku podaného odvolania rozhodoval Krajský súd v Prešove, ktorý uznesením sp. zn. 5Co/176/2018 z 8.10.2019 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

V odôvodnení zrušujúceho uznesenia krajský súd uviedol, že považuje odvolacie námietky žalovaného čo do premlčania nároku za dôvodné. Súd prvej inštancie nevenoval pozornosť otázke, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Jedná sa o objektívne vymedzený začiatok, teda kedy vzniká možnosť podať na základe určitého práva žalobu. Toto právo vzniká poisťovni vtedy, keď má vedomosť v akej výške je škoda a kto za ňu zodpovedá. V danom prípade nebolo preukázané, či tento okamih je zhodný s okamihom ukončenia šetrenia poisťnej udalosti. Môže nastať situácia, kedy poisťovni je známe, kto za škodu zodpovedá a aká je výška tejto škody už predtým, než došlo k ukončeniu šetrenia poisťnej udalosti. Tejto otázke súd prvej inštancie nevenoval pozornosť a preto je jeho rozhodnutie v časti námietky premlčania nutné považovať za predčané.

Zároveň sa súd prvej inštancie dôsledne nezaoberal aplikáciou ustanovení §§ 441 a 450 OZ. Ustanovenie § 450 OZ umožňuje z dôvodov hodných osobitného zreteľa súdu, aby náhradu škody primerane znížil. Aj keď nejde o náhradu škody, ale o originálny nárok poisťovateľa, odvolací súd dospel k názoru, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivosti ako aj primeranosti nebrať do úvahy všeobecné ustanovenia OZ a to §§ 450 a 441, nakoľko ide o právny predpis, ktorý zastrešuje právnu úpravu v určitej oblasti. Zákon o povinnom zmluvnom poistení poskytuje špeciálnu právnu úpravu vzťahu medzi poisťovateľom a poisteným resp. inou osobou, ale pri jeho uplatnení nemožno vylúčiť ustanovenia všeobecnej právnej úpravy, ktorá umožňuje znížiť rozsah náhrady zo strany súdu. Je potrebné prihliadnuť na prípadné spoluzavinenie poškodeného a vypoariadať sa s ustanovením § 450 OZ.

13. K zrušujúcemu uzneseniu krajského súdu sa písomne vyjadrila žalobkyňa tak, že sa nestotožňuje so záverom krajského súdu v otázke uplatnenia premlčacej lehoty a poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/16/2002, podľa ktorého sa uplatnené právo premlčuje v trojročnej premlčacej lehote, ktorej beh začína odo dňa, keď právo mohlo byť vykonané po prvý raz. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/16/2002, pre počiatok behu premlčacej doby je rozhodujúce vyplatenie poisťného plnenia poškodenému. Keďže žalobkyňa vyplatila poškodenému poisťné plnenia v dňoch 15.12.2011 a 29.2.2011, uplatnený nárok nie je premlčaný.

Žalobkyňa sa tiež nestotožnila s názorom krajského súdu, podľa ktorého nie je vylúčená aplikácia ustanovení § 441 a 450 OZ. V tejto súvislosti poukázala na to, že regresná náhrada ako nárok poisťovne vymedzený v ustanovení § 12 Zákona o povinnom zmluvnom poistení je špecifickým nárokom

poisťovne, ktorý nie je možné stotožniť s nárokom na náhradu škody. Ide o náhradu vyplateného poistného plnenia a ak žalobkyňa požaduje celú náhradu vyplateného poistného plnenia, je to v súlade so zákonom, lebo je len na jej rozhodnutí, či bude od poisteného požadovať náhradu v celom rozsahu alebo len jej časť. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/265/2010 a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/84/2018. Zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu Zák. č. 381/2001 Z. z. nevyplýva možnosť odvodu práva súdu znížiť požadovanú náhradu poistného plnenia. Tiež poukázala na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/326/2009, ktorý rovnako konštatoval, že uplatnený nárok nie je nárokom na náhradu škody. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo/16/2002, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu ako judikát R 52/2004. Podľa názoru žalobkyne, ak sa súd chce odkloniť od rozhodovacej praxe súdov, je jeho zákonnou povinnosťou dôkladne vysvetliť, z akých dôvodov nebolo možné v prejednávanej veci akceptovať existujúcu súdnu prax.

14. Žalovaný sa k uzneseniu Krajského súdu v Prešove vyjadril písomne tak, že zotrváva na vznesenej námietke premlčania, lebo žalobcoví bolo známe kto za škodu zodpovedal a aká bola výška tejto škody už predtým, než došlo k šetreniu poistnej udalosti. Mal za to, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 106 ods. 1, 2 OZ. Tiež má za to, že je potrebné skúmať aj spoluzavinenie poškodeného a uplatniť tiež ustanovenie § 450 OZ. K majetkovým pomerom žalovaného uviedol, že je nemajetný, nevlastní žiaden hnuiteľný majetok ani žiadne nehnuteľnosti a vedie sa voči nemu niekoľko exekučných konaní.

15. Lustráciou v súdnom registri exekučných konaní mal súd za preukázané, že voči žalovanému sa vedú exekučné konania pod sp. zn. XEr/XXX/XXXX, XEr/XXX/XXXX, XEr/XX/XXXX, XEr/XXX/XXXX a XEr/XXX/XXXX. Lustráciou Sociálnej poisťovne mal súd za preukázané, že žalovaný nepoberá dávky dôchodkové, nemocenské, úrazové, ani dávky v nezamestnanosti.

Z deklarovania majetkových pomerov žalovaného slúžiacich pre rozhodnutie o jeho žiadosti o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov mal súd za preukázané, že žalovaný je slobodný, býva s rodičmi, ktorí mu prispievajú na životné náklady a bol nezamestnaný od 9.9.2013.

16. Na nariadené pojednávanie sa ani jedna zo strán sporu nedostavila, ale žiadali, aby súd vo veci rozhodol bez ich účasti.

Na pojednávaní dňa 18.6.2020 súd vyhlásil rozsudok v takom znení, ako je uvedený vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Zo zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Prešove vyplýva, že súd prvej inštancie by sa mal znova zaoberať vznesenou námietkou premlčania a prípadnou aplikáciou ustanovenia §§ 441 a 450 OZ.

17. Nárok žalobkyne súd posúdil podľa § 12 ods. 1 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého poisťovateľ má proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky.

V konaní bolo nesporne preukázané, že žalovaný spôsobil škodu motorovým vozidlo pod vplyvom návykovej látky, pretože bol uznaný za vinného rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XT/XX/XXXX a trest mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XTo/XX/XXXX. Zároveň bolo preukázané, že návrh na obnovu konania bol zamietnutý a to uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. XTos/XX/XXXX. Teda žalovaný viedol motorové vozidlo Škoda Felícia EČ: V. pod vplyvom alkoholu s hladinou 1,17 promile alkoholu v krvi, pričom spôsobil zranenia poškodenému T. O..

Medzi stranami nebola sporná výške uplatneného nároku, ani to, že žalobkyňa vyplatila poškodenému dňa 15.12.2011 sumu 3 343 eur a 29.2.2012 sumu 2 160 eur.

18. Keďže žalovaný vzniesol námietku premlčania u oboch vyplatených súm, súd skúmal, či nedošlo k premlčaniu uplatneného nároku. Mal za to, že na uplatnený nárok nie je možné aplikovať ustanovenie §

106 ods. 1 OZ, podľa ktorého právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Žalobkyňa si uplatnila regresný nárok, t. j. nárok, ktorý sa odvíja od záväzkového vzťahu medzi ňou a žalovaným z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a ktorý jej voči žalovanému vznikol v zmysle § 12 ods. 1 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z. z. Súd preto na premlčanie aplikoval všeobecnú premlčaciu trojročnú lehotu, podľa ustanovenia § 101 OZ. Podľa tohto ustanovenia, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobkyňa vyplatila poškodenému Martinovi Tkáčovi bolesťné vo výške 3 343 eur dňa 15.12.2011 na základe posudku MUDr. Jaroslava Bindasa a 29.2.2012 sumu 2 160 eur na základe posudku MUDr. Petra Ciburu. Išlo o doplatok bolesťného zvýšeného na dvojnásobok.

Pri aplikácii ustanovenia § 101 OZ, na premlčanie uplatneného nároku súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/16/2002, ktorý uviedol, že nárok poisťovne je špecifickým nárokom z poistného pomeru, ktorý nemá charakter nároku na náhradu škody a preto sa premlčanie riadi všeobecnou trojročnou premlčacou dobou podľa ustanovenia § 101 OZ.

Pokiaľ ide o začiatok plynutia tejto premlčacej doby súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/16/2002, ktorý konštatoval, že pre počiatok behu premlčacej doby je rozhodujúce vyplatenie poistného plnenia poškodenému. Teda plynutie premlčacej lehoty je podmienené vyplatením poistného plnenia, lebo až jeho vyplatením vzniká poisťiteľovi nárok na regresnú náhradu.

V danom prípade začala plynúť pri nároku vyplatenom dňa 15.12.2011 týmto dňom trojročná premlčacia lehotá, ktorá uplynula dňom 15.12.2014. Pri nároku vyplatenom dňa 29.2.2012 uplynula premlčacia lehotá dňom 29.2.2015. Keďže žaloba bola podaná dňa 24.7.2013, súd mal za to, že uplatnený nárok nie je premlčaný a vznesenej námietke premlčania nebolo možné vyhovieť.

19. Zo zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Prešove vyplývala súdu prvej inštancie aj povinnosť vyporiadať sa s ustanovením § 450 OZ, podľa ktorého z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, že ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

20. V tejto časti súd aplikoval Nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 377/2018-52 z 31.1.2019, v ktorom ústavný súd konštatoval: Za ústavne akceptovateľnú možno považovať úvahu najvyššieho súdu, že regresná náhrada má plniť výchovný účel a nie likvidačný účel a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody. Vzhľadom na uvedené primeranosť náhrady škody možno podľa názoru ústavného súdu ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil. Podľa názoru ústavného súdu až posúdením týchto troch komponentov možnosť dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Aplikácia dvoch komponentov výšky plnenia a miery jej percentuálneho zníženia a okolností, za ktorých došlo ku škode nie je dostatočným podkladom pre záver o primeranosti regresnej náhrady. Je nevyhnutné aplikovať súčasne aj tretí komponent, t. j. konkrétne pomery toho, kto škodu spôsobil, lebo len tak možno dosiahnuť účel regresnej náhrady. Skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný (odstrašujúci) účinok a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka - keď nenaplní svoj účel, a na druhej strane, aby nebola (ekonomicky) likvidačná.“

Súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/73/2019 ktorý konštatoval, že bude možné primerane určiť výšku regresnej náhrady len po zohľadnení výšky regresnej náhrady skúmania okolností za ktorých škoda vznikla a tiež skúmaním majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil.

21. Teda súd skúmal v zmysle záverov Nálezu Ústavného súdu SR a citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nielen výšku plnenia a okolností, za ktorých ku škode došlo, ale aj majetkové pomery žalovaného.

Výška uplatneného nároku nebola medzi stranami sporná, pričom z vyplatených súm a oznámenia o poistnom plnení je zrejme, že išlo o náhradu bolestného a teda toto plnenie sa už v budúcnosti nebude opakovať. Pokiaľ ide o okolnosti za ktorých ku škode došlo, súd mal za preukázané, že žalovaný spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu.

Pokiaľ ide o majetkové pomery žalovaného, súd mal za preukázané, že je bezmajetný, slobodný, býva u rodičov, je nezamestnaný a vedie sa voči nemu niekoľko exekučných konaní.

Žalobkyňa uplatnila regresný nárok vo výške 5 503 eur. Súd tento regresný nárok znížil o jednu tretinu, teda o 1 834,33 eur ($5\,503 : 3 = 1\,834,33$ eur). Teda od celkovej uplatnenej sumy súd odpočítal jednu tretinu, t. j. 1 834,33 eur a zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni 3 668,67 eur. Pri určení výšky vychádzal zo záverov horecítovaného Nálezu ústavného súdu, podľa ktorého výška regresnej náhrady nemá byť príliš nízka, keď neplní svoj účel a na druhej strane nemá byť likvidačná. Súd zohľadnil skutočnosť, že žalovaný je v podstate bezmajetný, ale na druhej strane aj skutočnosť, že žalovaný za posledné roky nevyvinul žiadnu snahu na to, aby si zabezpečil finančné prostriedky na úhradu nárokov zo spôsobenej dopravnej nehody. Naopak, vedú sa voči nemu exekučné konania a príliš nízka miera regresnej náhrady by voči nemu neplnila výchovný účinok. Žalovaný si musí uvedomiť, že svojim nezodpovedným správaním pod vplyvom alkoholu spôsobil inej osobe ujmu na zdraví a doposiaľ neuhradil žiadne nároky z tejto udalosti. Zoznamom exekučných konaní vedených na tunajšom súde proti žalovanému mal totiž súd za preukázané, že v dvoch prípadoch je oprávneným žalobkyňa, teda Kooperatíva poisťovňa, a. s. a v troch prípadoch Martin Tkáč, čiže poškodený pri dopravnej nehode. Priznanie nízkej sumy regresného nároku by bolo podľa názoru súdu len formálne a nemalo by želaný výchovný účinok voči žalovanému. Podľa názoru súdu teda priznaná výška regresného nároku bude primeraná v tom, že zohľadní jednak majetkové pomery žalovaného, ale bude zohľadňovať aj mieru jeho zavinenia, pričom sa nejedná o opakujúce sa plnenie, ale o jednorázovú dávku.

22. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania. Súd priznal žalobkyni nárok na úroky z omeškania a to odo dňa podanej žaloby, t. j. od 24.7.2013. Výšku úroku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis a to Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. podľa § 3 ktorého výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V danom prípade ide o úroky z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne.

23. Teda súd v zmysle horecítovaného odôvodnenia zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni dve tretiny uplatneného regresného nároku v celkovej výške 3 668,67 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% z dlžnej sumy ročne od 24.7.2013 do zaplatenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, lebo mal za to, že uplatnený nárok nie je premlčaný a žalobkyni by vznikol nárok na preplatenie celého vyplateného poistného plnenia z dôvodu regresu, avšak súd citujúc Nález ústavného súdu a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR tento uplatnený nárok znížil o jednu tretinu.

24. O trovách konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Aj keď žalobkyňa bola úspešná len v časti, rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, pričom úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, pričom výška priznaného nároku závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla predvídať. Preto má nárok na plnú náhradu trov konania, ale len z priznanej sumy a nie z celého uplatneného nároku.

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove, konania v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v takomto prípade nie je podstatný rozsah čiastkového úspechu sporovej strany, teda v nepatrnej časti alebo v prevažnej časti. Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo spravídla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku.

O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.